

LLIBERTAT COM A PARTICIPACIÓ

COMISSIÓ DE L'AGENDA LATINOAMERICANA

La Comissió de l'Agenda Latinoamericana a Catalunya ha editat i distribueix la sèrie documental "L'Excusa", una sèrie de 13 capítols sobre els temes que ha tractat i tracta l'Agenda. Aquests són dos textos sobre la llibertat que podem trobar al llibret introductor i adjunt. Un avís, no es tracta de la llibertat vista com un dret, sinó de la llibertat com a deure de participació. Perquè, com va escriure Pico della Mirandola fa més de 5 segles, l'ús de la llibertat és allò que ens pot convertir en déus o en animals. Cal participar en la construcció del món que ens envolta.

De la introducció

L'elecció és al nucli de L'Excusa. Dignitat, diu Victòria Camps al capítol "Revolucions i progrés", és tenir la possibilitat d'escollir. Malgrat tot, l'elecció seria complicada si només hi hagués un món possible, una sola manera de fer les coses, un sol discurs legítim, una sola manera de mirar cap amunt, una sola forma d'indignar-se... Aquesta és la porta que vol obrir L'Excusa. Tenim poca tendència al maniqueisme, per això fugim de blancs i negres i optem per la gradació de tons. No hi ha només una democràcia, n'hi ha moltes. No hi ha només una educació, un treball o una globalització... n'hi ha molts.

L'ésser humà és capaç de crear tanta varietat que necessitem comptar amb criteris de valoració i ser conscients dels processos socials que creen i que han legitimat el nostre present. Amb tota la modèstia amb què "L'Excusa" és capaç de sumar consciència, aquest projecte té un primer punt de partida en la mirada cap a aquests **processos històrics, socials, econòmics i culturals**. Els capítols "Gènere" i "Diàleg i cultura" exposen la força de la quotidianitat per a popularitzar consens entorn a opcions que es presenten com a úniques. El capítol dedicat a "Revolucions i progrés" fonamenta la sospita que la vella màxima del capitalisme "interès privat, benefici públic" també possibilita exactament la situació inversa, una elecció perversa: "interès privat O benefici públic". Per això cal recordar també criteris, **els criteris "altres" d'aquest alter món possible**. Aquest és el segon eix del discurs de L'Excusa. Les alternatives cap a noves direccions que es donen avui arreu de Catalunya es desgranen capítol rere capítol. Són alternatives que aspiren a posar cognoms nascuts de la pràctica a les grans paraules que l'ésser humà fa segles prova d'estructurar com a guia de les seves eleccions: justícia,

igualtat, llibertat, alteritat... criteris que voldríem per a orientar l'acció política, -de polítics i de ciutadans-, i per a construir un món que volem digne i que sabem possible.

Del capítol sobre globalització

Una globalització on tots els éssers humans comptessin "amb prou dignitat" no hauria d'implacar necessàriament la participació activa de tots els humans i humanes en el disseny d'aquesta globalització. Però diferents models, sensibilitats, programes i iniciatives actuals posen la participació com a clau d'un sistema polític més equitatiu. Una raó important la va apuntar el filòsof Isaiah Berlin i la repeteix Àngel Puyol al capítol 1 ("Democràcia"): si algú decideix per nosaltres, mai sabrem si ho fa pel nostre bé o pel seu interès. Així, aquests models participatius centren les seves propostes en dues direccions. En primer lloc, cal denunciar les inèrcies socials que dificulten la participació i els interessos de les institucions opaques que amaguen informació (vegeu el capítol 4, "Trellall", o el capítol 9, "Revolucions i progrés"). En segon lloc, altres iniciatives centren la seva acció en facilitar nous espais de diàleg. El Fòrum Social Mundial s'inclou en aquest segon grup quan es proposa com una plataforma que vol construir "un món on càpiguen molts mons". El canvi és metodològic i té paral·lelismes amb el moviment del 15M. El model de globalització no és un i està acabat des de dalt i per sempre (vegeu el concepte de veritat al cap. 11: "Diàleg i cultura"). Cal que el model "altre" sigui sensible a veus diverses, a pobles i a necessitats diferents; un model que faciliti la construcció (i la reconstrucció) constant a partir de les propostes sorgides de múltiples punts de vista. Per tant, els espais per esdevenir presència són claus en la globalització. Malgrat tot, Jordi Calvo escriu: "El fòrum social no canviarà el món, qui ho canviarà serà la societat civil. Encara que podem dir que fins el sorgiment del FSM, la societat civil en si mateixa, amb la seva multiplicitat i diversitat d'organitzacions, no disposava d'espais de trobada (d'àmbit local, regional, nacional i mundial) amb les característiques del FSM" (El Fòrum Social Mundial. Nous camins per canviar el món). Cal usar i fer social la participació. Sense participació, no hi ha manera de saber si el model resultant (allò que passa, per exemple, a un corredor de Davos) és un model creat per al nostre benestar o un experiment creat a favor de l'interès d'uns quants.

Podeu descarregar el llibret a www.scribd.com/doc/97344673/Excusa (textos de Marc Plana)